

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Uplatnění kulturně-historických hledisek v konceptu ochrany krajiny (ověřovací studie metodického přístupu)

Diplomant: **Bc. Václav FANTA**
Vedoucí DP: **prof. Ing. arch. akad. arch. Václav GIRSA**
Ing. arch. Milena HAUSEROVÁ, CSc.
Ústav památkové péče FA ČVUT v Praze

Oponent: **doc. Ing. arch. ThLic. Jiří KUPKA, Ph.D.**
Katedra biotechnických úprav krajiny FŽP ČZU v Praze
Katedra urbanismu a územního plánování FSv ČVUT v Praze

DP je zpracována ve standardní formě textové části s bohatou grafickou, fotografickou a mapovou přílohou. Sestává ze 147 číslovaných dvojstran formátu A3 a mapové přílohy. Textovou část tvoří rešerše literatury k tématu kulturní krajiny, jejích hodnot, legislativního zakotvení ochrany kulturní krajiny u nás a v Evropě, podrobný popis metodiky práce a dvě rozsáhlé případové studie kulturní krajiny Petrovicka a krajiny v okolí Lysé nad Labem. Následuje diskuze výsledků a hodnotící závěr. Rozsáhlý seznam literatury čítá 101 položek, 7 legislativních dokumentů, 8 nepublikovaných přednášek, 26 internetových odkazů, 13 odkazů na archiválie a 16 na mapové zdroje. Rozsah práce i široký záběr literatury je pro tento typ prací nadstandardní.

Téma kulturní krajiny a jejích hodnot je dnes velmi aktuální a frekventovanou problematikou, o čemž svědčí nejen množství publikované literatury, článků, konferencí, ale i výzkumných záměrů zpracovávaných různými institucemi a s různým zaměřením (NAKI, GAČR, TAČR ad.). Téma je však frekventované i mimo úzce profilovanou skupinu odborné veřejnosti (občanská sdružení, místní aktivity, evropské fondy...), má úzkou vazbu i na různé konkrétní nástroje krajinného a územního plánování (KPÚ) i na ochranu přírody a krajiny (krajinný ráz), jak na národní tak na evropské úrovni (EÚK).

Diplomant se v rámci případových studií, které jsou centrální a nejpřínosnější částí DP, snaží metodicky přistoupit ke komplexnímu vyhodnocení kulturní krajiny dvou odlišných krajinných segmentů na území Středočeského kraje. Po základním popisu přírodních a kulturních charakteristik vybraných území následuje prezentace výsledků, evidence a vyhodnocení identifikovaných jevů a jejich promítnutí do ochranných opatření v rámci rozvoje a managementu daného území, přičemž své výsledky porovnává se stávajícím vyhodnocením Středočeského kraje z hlediska krajinného rázu. Pro prezentaci a vyhodnocení vypracovává vlastní metodický postup podrobně popsany v úvodu práce, který je ne nepodobný stavebně historickým průzkumům historických objektů a sídel. V diskuzi jsou pak porovnána obě území z hlediska různých charakteristik. Právě metodika práce a prezentace výsledků představují konkrétní a originální přínosy DP. Osobně velmi oceňuji mapy „Hypotézy obrazu předbělohorské krajiny“ i dobře zvládnutou práci v prostředí GIS.

Aby oponent dostal své povinnosti, je nutné zmínit i několik připomínek k jinak velmi kvalitní práci. Nerozlišoval bych ochranu přírody a ochranu krajinného rázu – kam pak zařadit např. přírodní park, který je vyhlášen k ochraně krajinného rázu na územích se soustředěnými přírodními a estetickými hodnotami (mimo jiné) – např. tab. s. 12

Některé výpočty a grafy (např. s. 15) považuji za zbytečně složité – grafy jsou zajímavé, ale z velké části představují přesnou práci s nepřesnými vstupy (čehož si je autor ovšem vědom).

Text narušuje řada nestandardních zkratk, které jsou sice vysvětleny, ale přesto ztěžují plynulost čtení. Neužíval bych v českém textu anglické zkratky BC a AD (s. 23).

K přehledu legislativy k ochraně kulturní krajiny bych použil i nějakou literaturu a ne jen z velké části vlastních komentářů (např. Kučová). Pro první písemné zmínky bych u všech sídel užil stejný pramen, neboť se tyto roky v různých pramenech liší – např. Historický lexikon obcí ČR. Pro přírodní charakteristiky by bylo vhodné užít recentní literaturu k popisu jednotlivých jevů (Culek, Demek, Neuhäuslová ad.).

Je škoda, že některé přílohy jsou černobílé – u některých to vyložene brání čitelnosti (s. 132 zmínka o označení zeleným puntíkem, který není zelený, analýza vedut s. 137 ad.). Také výsledná mapa je hůře čitelná (např. minimální rozdíl mezi jevy „lesy“ a „stabilní prvky“). Zákres pomocí „obalové zóny“ nepovažuji za graficky nejzdařilejší. Celkově však je mapa velmi kvalitním výstupem podávajícím množství informací o řešené krajině.

Otázky k obhajobě:

Jak úzký vztah spatřujete mezi strukturou krajiny zachycenou na mapách Stablního katastru a třídami ochrany ZPF, když je společně promítáte do několika map? Jaké informace lze superpozicí těchto vrstev získat?

Jak jste určil „obalové zóny“ (s. 17) – 10m, 20m a 25m? K čemu tyto zóny slouží? Pokud mají znamenat určitý limit využití území, bylo by třeba dostatečně odůvodnit jejich rozsah. Nebo se jedná jen o nástroj ke grafickému zobrazení identifikovaných prvků a struktur?

Souhrn:

Práce, byť svým zaměřením na FA neobvyklá, představuje velmi kvalitní materiál obsahující množství badatelské ale i tvůrčí práce diplomanta. Šířka záběru, erudice, orientace v relevantní literatuře, grafická prezentace výsledků i nadstandardní rozsah a snaha o komplexní a multidisciplinární pohled jsou obdivuhodné u diplomové práce.

Domnívám se, že po podrobné analýze situace v řešené oblasti výzkumu (připravované i obhájené disertační práce na jiných fakultách, výzkumné záměry zpracovávané na různých pracovištích) by bylo možné v tématu pokračovat i v rámci doktorského studia, neboť nemám pochyby o odborných i osobnostních předpokladech diplomanta dotáhnout svou metodiku do použitelné a publikovatelné formy.

DP doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci stupněm VÝBORNĚ.

V Praze 30.5.2013

doc. Ing. arch. ThLic. Jiří KUPKA, Ph.D.